

Raadsvoorstel

Datum raadsverg.: woensdag 2 juli 2025
Agendapunt:
Zaak - documentnummer: Z25/184399 - D - 261190
Datum B&W-verg.: dinsdag 6 mei 2025

Portefeuillehouder(s): K.A.P. Leurs
P.H.J. Pustjens

Onderwerp
Algemeen belang besluit Stichting Menswel

Samenvatting

Het college stelt voor om de activiteiten van de Stichting Menswel (de exploitatie van sportaccommodaties en welzijnswerk) als activiteiten van algemeen belang aan te wijzen. Dit is noodzakelijk om de Mededingingswet te kunnen naleven, aangezien de stichting haar activiteiten voor de gemeente niet onder marktconforme omstandigheden kan uitvoeren. Door deze aanwijzing kan de gemeente de stichting blijven ondersteunen zonder dat dit leidt tot hogere kosten voor inwoners.

Voorstel

De volgende economische activiteiten aan te wijzen als activiteiten die plaatsvinden in het algemeen belang in de zin van artikel 25, vijfde lid van de Mededingingswet:

- Gebruik van vastgoed in eigendom van de gemeente, ingebruikgeving/ exploitatie en verhuur van sportaccommodaties en het verrichten van welzijnswerk.

Inleiding

In 2014 heeft de gemeenteraad een algemeen belang besluit genomen ten aanzien van Stichting Menswel Sport, alwaar het gaat om de exploitatie van sportaccommodaties. Per 1 januari 2026 is het de bedoeling dat Stichting Menswel Sport en Stichting Menswel fuseren en Stichting Menswel (hierna: de stichting) zowel de exploitatie van de sportaccommodaties (waaronder het zwembad) als het welzijnswerk voor de gemeente gaat uitvoeren. Dit zal de stichting doen in verticale samenwerking met de gemeente. De gemeente en de stichting sluiten per 1 januari 2026 een overeenkomst van opdracht ter uitvoering van voornoemde activiteiten.

Op grond van de Mededingingswet moet de gemeente zich aan gedragsregels houden bij het verrichten van economische activiteiten. Echter, economische activiteiten die in het algemeen belang plaatsvinden, zoals de exploitatie van sportaccommodaties en welzijnswerk, vallen buiten deze regels. De raad moet vaststellen dat deze activiteiten in het algemeen belang zijn, zodat de gemeente haar ondersteuning kan (blijven) bieden zonder de mededingingsregels te schenden.

Inhoudelijke toelichting

Inwoners kunnen laagdrempelig gebruik blijven maken van sportfaciliteiten in hun eigen gemeente. Hierdoor wordt beoogd dat inwoners (blijven) bewegen, gezond blijven en andere voorzieningen (waaronder voorzieningen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015) minder nodig zijn. Het college kan op deze wijze invulling geven aan de samenwerking zoals bedoeld in artikel 2.3.2 lid 4, sub f van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en geeft op deze wijze eveneens invulling aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Sportakkoord II.

Met betrekking tot de welzijnsactiviteiten geldt het volgende. Welzijnswerk - zoals advies en hulp voor cliëntondersteuning, jongerencoaching en cultuureducatie - hebben positieve effecten op de

mentale gezondheid van inwoners. Op grond van de Hervormingsagenda Jeugd hebben de gemeenten tot doelstelling om hulpverleningsvragen waar mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld door middel van de inzet van relatief lichte vormen van hulpverlening of preventieve hulpverlening. In de Hervormingsagenda Jeugd staat hierover:

We zijn duidelijk in onze doelstelling: jeugdigen en hun ouders moeten voor jeugdhulp laagdrempelig en dicht bij huis terecht kunnen. We willen dit onder meer bereiken door in te zetten op stevige lokale teams met voldoende kennis en expertise en verbinding met specialistische hulp. Teams die met ouders en jeugdigen kijken naar wat echt nodig is. Die niet alleen toegang verlenen, maar zelf lichte hulp verstrekken, gericht op het versterken van het gewone leven en de veerkracht van gezinnen en jongeren.

Dergelijke hulpverlening wordt door de stichting geboden, bijvoorbeeld met de inzet van 'steunouders' en 'cultuurcoaches'.

Gelet op het belang van welzijnswerk en sport en bewegen voor de publieke gezondheid en leefbaarheid binnen de gemeente, is het noodzakelijk om dit algemeen belang besluit te nemen, zodat de stichting daadwerkelijk in staat zal zijn om de welzijnsactiviteiten en de exploitatie van de verschillende binnensportaccommodaties binnen de gemeente uit te voeren. De stichting is namelijk niet in staat om deze activiteiten duurzaam en verantwoord te verrichten onder marktconforme omstandigheden. De reden hiervan is dat de inkomsten van de stichting voornamelijk afkomstig zijn van de exploitatie van de binnensportaccommodaties en het zwembad en het welzijnswerk. De gemeente wil de bijdrage die inwoners zelf moeten betalen voor dit soort voorzieningen zo laag mogelijk houden, zodat dergelijke voorzieningen toegankelijk blijven voor zoveel mogelijk inwoners. Om die reden is aanvullende financiering vanuit de gemeente noodzakelijk, mede gelet op de volgende argumenten:

- *De gemeente wil inwoners stimuleren om te (gaan) sporten/bewegen en vrij toegankelijke hulpverlening bieden indien dat nodig is.*

Het is algemeen bekend dat sport en bewegen een belangrijke bijdrage leveren aan het voorkomen van gezondheidsproblemen zoals overgewicht, diabetes en depressie. De gemeente zet zich in voor een gezonde en actieve leefstijl in een gezonde omgeving, zoals blijkt uit het Sportakkoord Echt-Susteren. Sportaccommodaties en sportverenigingen dragen bij aan de doelstellingen uit het sportakkoord. Gezamenlijk met de stichting zal de gemeente invulling geven aan het sportakkoord. Tevens voert de stichting het sportstimuleringsprogramma voor de gemeente uit.

De stichting biedt daarnaast welzijnswerk aan inwoners van de gemeente, ter voorkoming dat andere voorzieningen nodig zijn. De stichting neemt zodoende een belangrijke positie in binnen het lokale zorgstelsel van de gemeente. Het gaat dan bijvoorbeeld (niet-limitatief) om de volgende activiteiten (c.q. vormen van hulpverlening):

- informatie en advies over; wonen, welzijn, financiën en zorg;
- een luisterend oor;
- mantelzorg;
- hulp door vrijwilligers in de buurt;
- onafhankelijke cliëntondersteuning;
- opfrissen lezen en schrijven;
- steunouders;
- sportstimulering;
- jongerenwerk;
- cultuurcoaching.

- *Exploitatie van sportaccommodaties en het welzijnswerk dragen bij aan het algemeen belang.*

De gemeente ziet een algemeen belang in het laten gebruiken van haar vastgoed door de stichting voor de exploitatie van sportaccommodaties (waaronder het zwembad), evenals het welzijnswerk. Dit algemeen belang is gelegen in de volksgezondheid en ook in het maatschappelijk welzijn. Een sportaccommodatie/ zwembad biedt bijvoorbeeld gelegenheid tot sport en beweging, ontmoeting en verrijking van inwoners/ vrijwilligers en is daarmee dienstig aan dit belang. Het welzijnswerk draagt bij aan het 'normaliseren' en waarborgt dat inwoners de meest passende hulp krijgen, waarbij centraal staat dat een hulpvraag waar mogelijk binnen het eigen netwerk wordt opgelost (met ondersteuning van vrijwilligers of mantelzorg).

Wanneer de gemeente de integrale kosten van het gebruik van haar vastgoed zou doorberekenen aan de stichting dan zou dit voor inwoners van de gemeente onherroepelijk leiden tot een verhoging van de drempel om aan sport deel te nemen. Bijvoorbeeld omdat contributies stijgen. Dit is geen wenselijke ontwikkeling. De gemeente wil dat al haar inwoners de kans krijgen gebruik te maken van de gemeentelijke sportaccommodaties, ongeacht hun financiële draagkracht. Hetzelfde geldt voor het welzijnswerk dat (overwegend) kosteloos door de stichting aan inwoners wordt aangeboden. Dat is alleen mogelijk indien en voor zover de gemeente de stichting faciliteert in de uitvoering van deze werkzaamheden.

De stichting is opgericht voor het exploiteren van de sportaccommodaties en het bieden van welzijnswerk. De stichting beschikt slechts over beperkte middelen en is volledig (financieel) afhankelijk van de gemeente. In het geval de stichting marktconforme tarieven (kostendekkend) zou moeten betalen aan de gemeente, leidt dit ertoe dat de stichting niet anders kan dan dit door te berekenen richting de (sport)verenigingen die gebruik maken van de sportaccommodaties, dan wel richting de eindgebruikers. Hetzelfde geldt voor het welzijnswerk dat dan mogelijk niet kosteloos kan worden geboden. Veelal zijn deze eindgebruikers financieel ook niet in staat om een hogere eigen bijdrage te betalen; bijvoorbeeld voor het gebruik van de sportaccommodaties of het zwembad. De inschatting is dat dit in ieder geval zal leiden tot een afname in gebruik; hetgeen onwenselijk is en zal leiden tot andere kosten voor de gemeente (dan wel maatschappij in het algemeen).

De activiteiten van de stichting zijn kortom slechts haalbaar onder niet marktconforme omstandigheden. Een marktpartij kan onder marktconforme omstandigheden de hiervoor beschreven activiteiten ook niet (kostendekkend) verrichten.

- *Toepassing van het besluit leidt niet tot nadeel voor ondernemers.*

De Mededingingswet reguleert de concurrentieverhoudingen tussen de overheid en andere ondernemers. Wanneer een overheid (in dit geval de gemeente) een economische activiteit verricht of laat verrichten mag dit in beginsel – met uitzondering van het algemeen belang - niet leiden tot nadeel voor ondernemingen die eenzelfde activiteit aanbieden. Om eventuele nadelen te beperken wordt door de gemeente een overeenkomst van opdracht gesloten met de stichting, waarin wordt vastgelegd hoe de exploitatie van de activiteiten zal worden uitgevoerd.

Opgemerkt wordt dat binnen de gemeente nauwelijks andere (markt)partijen zijn die vergelijkbare activiteiten aanbieden. Zo worden door andere marktpartijen geen sportaccommodaties beheert en worden de welzijnsactiviteiten uitsluitend aangeboden door

de stichting. De stichting concurreert derhalve niet of nauwelijks met andere partijen. De raad overweegt dat een algemeen belang besluit onder deze omstandigheden niet zal resulteren in enig nadeel voor betrokken ondernemingen, althans niet in enig nadeel dat redelijkerwijs niet ten laste van de betrokken onderneming(en) behoort te blijven en waarvoor compensatie moet worden aangeboden. Het besluit van de raad wordt gepubliceerd in het gemeenteblad. De stichting wordt schriftelijk in kennis gesteld van het besluit, dat als kader dient voor de verdere uitwerking van de verticale samenwerking.

Na het besluit van de raad over het Algemeen belang ondernemen we de vervolgstappen om te komen tot één stichting waarmee de gemeente verticaal gaat samenwerken. Deze structuur wordt de komende periode juridisch uitgewerkt en het is de bedoeling dat per 1 januari 2026 een overeenkomst van opdracht is gesloten met de stichting, die gebaseerd is op de nieuwe uitgangspunten. De exploitatie van sportaccommodaties en het welzijnswerk wordt op deze wijze duurzaam neergezet binnen de gemeente.

Financiële toelichting

Dit algemeen belang besluit heeft geen financiële impact. In de door de raad vastgestelde begroting is rekening gehouden met de kosten voor het door de stichting laten verrichten van het welzijnswerk en de exploitatie van de sportaccommodaties (waaronder het zwembad).

Juridische toelichting

Hoofdstuk 4b van de Mededingingswet heeft tot doel het creëren van zo gelijk mogelijke concurrentieverhoudingen tussen overheden die als aanbieder van goederen of diensten aan derden optreden. Overheden moeten zich houden aan gedragsregels bij het verrichten van economische activiteiten. Een van deze gedragsregels is de verplichting om afnemers van een product of dienst ten minste de integrale kosten van dat product of die dienst in rekening te brengen, zoals bepaald in artikel 25i, eerste lid, van de Mededingingswet. Maar in artikel 25h, vijfde lid, van de mededingingswet staat dat hoofdstuk 4b niet van toepassing is op economische activiteiten die plaatsvinden in het algemeen belang. Op grond van artikel 25h, zesde lid, van de Mededingingswet stelt de raad vast welke economische activiteiten plaatsvinden in het algemeen belang voor de gemeente.

De vaststelling dat sprake is van een algemeen belang dat, afgewogen tegen het belang van de betrokken particuliere onderneming(en), rechtvaardigt dat een economische activiteit buiten de reikwijdte van de gedragsregels van hoofdstuk 4b van de Mededingingswet wordt geplaatst vraagt een deugdelijke motivering.

Duurzaamheid / Cittaslow

De stichting werkt lokaal, met vrijwilligers en met oog voor wat mensen nodig hebben. De stichting versterkt de sociale samenhang in de dorpen en buurten van de gemeente, wat aansluit bij de uitgangspunten van Cittaslow.

Risico's

Door publicatie in het gemeenteblad zorgen we voor openheid en rechtsgelijkheid en krijgen andere partijen/ ondernemingen de kans om bezwaar te maken als ze zich benadeeld voelen.

Burgerparticipatie

De stichting voert de activiteiten uit met vrijwilligers en inwoners van de gemeente en stimuleert op deze manier ook de participatie in het algemeen.

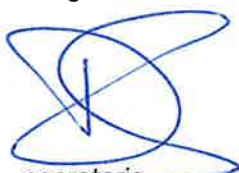
Bijgevoegde stukken

- Raadsbesluit (kenmerk Z25/184399 - D-261187)
- Raadsbesluit (kenmerk BBV 348098) d.d. 17 december 2014;

Ter inzage liggende stukken

N.v.t.

Burgemeester en wethouders van Echt-Susteren,

secretaris

voorzitter

